भौगोलिक नोंदणीकृत उत्पादनांसाठी अधिकत वापरकर्त्याच्या नोंदणीसाठी प्रक्रिया

गोविंद हांडे,

कृषी सेवा रत्न,

राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार निर्यात,

महाराष्ट्र शासन, कृषी विभाग

9423575956, govindhande@gmail.com

Darjeeling tea was the first product that got GI tag in 2004–05 in India, since then 365 goods had been added to the list as of May 2020

FOOD & AGRI PRODUCTS REGISTERED AS GI

NO.	STATE	NUMBER OF GIS
1.	Andhra Pradesh	4
2.	Arunachal Pradesh	1
3.	Assam	4
4.	Delhi	1
5.	Gujarat	2
6.	Haryana	1
7.	Himachal Pradesh	2
8.	J&K	1
9.	Karnataka	16
10.	Kerala	11
11.	Maharashtra	22
12.	Manipur	1
13.	Meghalaya	2
14.	Mizoram	1
15.	Nagaland	2
16.	Odisha	2
17.	Punjab	1
18.	Rajasthan	1
19.	Sikkim	1
20.	Tamil Nadu	5
21.	Tripura	1
22.	Uttar Pradesh	4
23.	Uttarakhand	2
24.	West Bengal	9

Mango GI in India

Alphonso Mango - Maharashtra.
Marathwada Kesar -Maharashtra
Gir Kesar - Gujarat.
Jardalu **Mango** – Bihar.
Laxman Bhog **Mango** – West Bengal.
Himsagar **Mango**– West Bengal.
Fazli **Mango** – West Bengal.
Malihabadi Dussheri **Mango** – Uttar Pradesh.
Appemidi **Mango** – Karnataka.

GI Status in Maharashtra

Solapur Pomegranate GI

Geographical Indication	**Solapur Pomegranate**
Registered Proprietor	**Akhil Maharashtra Dalimb Utpadak Sanshodhan Sangh**
Address	**E-15, Nisarg, Market Yard, Gultekadi, Pune, Maharashtra, India, 411037**
Application Number	**502**
Date of Filing	**30/09/2014**
Class of Goods	**31**
Geographical Area	**Maharashtra**
Certificate Number	**271**
Certificate Date	**03/06/2016**
Registered Valid Upto	**29/09/2024**

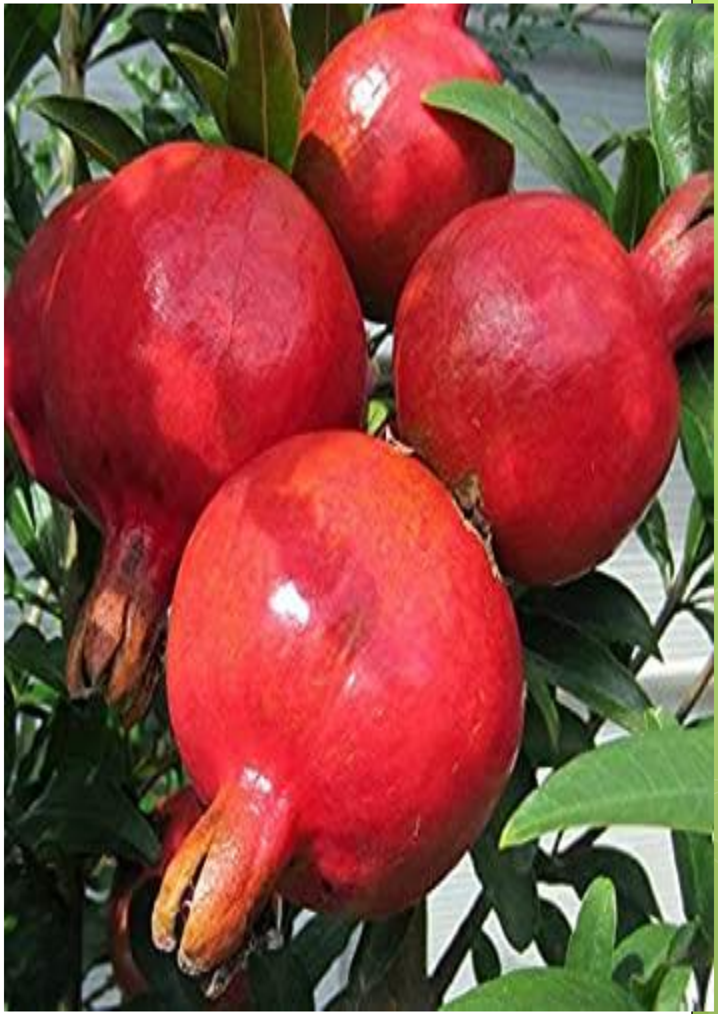

भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणीकृत फलोत्पादन पिकाकरिता “अधिकृत वापर करता” म्हणूननोंदणी चे महत्व.

“भौगोलिक चिन्हांकन ही एक प्रकारची मानांकन नोंद आहे, जी भौगोलिक क्षेत्राशी निगडीत आहे.

नैसर्गिकरित्या व मानवी प्रयत्नातून उत्पादित होणाऱ्या कृषी मालाचीओळख, त्याद्वारे त्याची खास गुणवत्तेतील सातत्य व त्यांच्यामधील विशेष गुणधर्मांचे जतन करण्यासाठी हे चिन्हांकन उपयुक्त आहे

तसेच भौगोलिक चिन्हांकन प्राप्त फलोत्पादन पिकाकरिता ब्रँडिंगद्वारे विक्री व निर्यातीकरिता अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी करणेअत्यंत आवश्यक आहे.”

भौगोलिक चिन्हांकन शेतमालासाठी जागतिक बाजारपेठ

शेतमालासाठी जागतिक बाजारपेठ खुली झाली.

जागतिक व्यापार संघटने मार्फत जागतिक व्यापार कराराअंतर्गत विविध करार करण्यातआले त्यातील एक महत्त्वाचा करार म्हणजे व्यापार संबंधित बौद्धिक मालमत्ता अधिकार हा होय .

हा करार उत्पादनाचे पेटंट डिझाईन आणि त्याची भौगोलिक चिन्हांकन व ट्रेडमार्कनोंदणी करण्यासाठी अत्यंत उपयुक्त आहे.

भौगोलिक मानांकन हा सामुदायिक हक्क

भौगोलिक चिन्हांकन एक प्रकारचे मानांकन नोंद आहे जी भौगोलिक क्षेत्राशी निगडित आहे . नैसर्गिकरित्या व मानवी प्रयत्नातून उत्पादित होणाऱ्या कृषी मालाची ओळख त्याद्वारे त्याची खास गुणवत्ता, गुणवत्तेतील सातत्य व त्यांच्यामार्फत विशेष गुणधर्माचे जतन करण्यासाठी व त्याची विक्री करण्या साठी हे चिन्हांकन उपयुक्त आहे भौगोलिक मानांकन हा सामुदायिक हक्क आहे. जेव्हा एखादा शेतकरी समूह एखाद्या पिकाचे लागवड करतो किंवा एखादा पदार्थ बनवतो तेव्हा त्याला तेथील भौगोलिक परिस्थिती नुसार काही गुणधर्म वैशिष्ट्ये मिळालेली असतात. त्यामुळे त्या पिकांची किंवा उत्पादनाची विशेष गुणवत्ता निर्माण होते .तेथील हवामान ,माती आणि पाणी याचा त्या उत्पादनावर परिणाम झालेला असतो त्यामुळे या उत्पादनाला एक वैशिष्ट्य प्राप्त झालेले असते. या वैशिष्ट्यपूर्ण उत्पादनाची बौद्धिक संपत्ती म्हणून भौगोलिक प्रदर्शन नोंदणी व संरक्षण अधिनियम 1999 या कायद्याखाली नोंदणी करून त्याला संरक्षण देणे हा भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणीचा मुख्य हेतू आहे

"भौगोलिक प्रदर्शन नोंदणी व संरक्षण अधिनियम 1999

या करारानुसार भौगोलिक क्षेत्राशी निगडित उत्पादित मालास संरक्षण देण्यासाठी भारतीय संसदेकडून दिनांक 30 डिसेंबर 1991 रोजी **"भौगोलिक प्रदर्शन नोंदणी व संरक्षण अधिनियम 1999 "** पारित करण्यात आला .सदर कायद्याअंतर्गत **"बौद्धिक संपदा हक्क"** म्हणून कृषीमाला करिता भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणी करण्याचे काम केंद्र शासनाच्या जिऑग्राफिकल इंडिकेशन नोंदणी कार्यालय चेन्नई मार्फत केले जाते. सदर कायद्याअंतर्गत उत्पादनाची नोंदणी करण्याकरता एकूण चौतीस प्रकारची वर्गवारी तयार करण्यात आले आहे. त्यामध्ये कृषी व फलोत्पादन पिकांचा समावेश करण्यात करण्यात आला आहे. जागतिक बाजारपेठांमध्ये भौगोलिक चिन्हांकन मानांकित प्रॉडक्टच्या निर्यातीस विशेष महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणीचे फायदे

- भौगोलिक क्षेत्राशी निगडित आलास कायदेशीर संरक्षण प्राप्त होते
- भौगोलिक चिन्हांकन कायद्याखाली नोंदणी केल्याने हीच राणी त्याबाबत अनधिकृत वापर केल्यास त्याला त्यापासून रोखता येते
- भौगोलिक चिन्हांकन मालास निर्यातीसाठी अधिक संधी उपलब्ध होतात अशा नोंदणी करत कृषी मालास राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय पातळीवर ब्रँड होण्यास मदत होते.
- व्यापारी चिन्हाला बाजारपेठेत जे महत्व असते तेच महत्त्व कृषिमालाच्या भौगोलिक चिन्हांकन आस असते त्यामुळे असे नोंदणी केलेल्या उत्पादनाच्या उत्पादकाला जास्तीचे आर्थिक उत्पन्न मिळून त्याच्या उन्नतीस हातभार लागतो

भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणी कालावधी

सदरची नोंदणी हे दहा वर्षाकरिता केली जाते ,दर दहा वर्षांनी पुढील कालावधीकरिता नूतनीकरण करणे आवश्यक असते. फक्त नोंदणी करून उपयोग होणार नाही तर नोंदणीनंतर संबंधित मालाच्या गुणवत्तेमध्ये सातत्य राखणे, बिगर सभासद शेतकऱ्यांना सुद्धा याचा लाभ देण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. या मालाला राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेमध्ये गुणवत्तापूर्ण ब्रँड म्हणून विकसित करणे हे महत्त्वाचे काम यापुढे सर्व अर्जदार संस्थाने करावयाचे आहे

भौगोलिक चिन्हांकन दर्जा प्राप्त फळे व भाजीपाला

- राज्यातील एकूण 20 वैविध्यपूर्ण फळे व भाजीपाला पिकाकरिता भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणी कार्यालय चेन्नई मार्फत भौगोलिक चिन्हांकन दर्जा प्राप्त झाला आहे . त्याची नावे खालील प्रमाणे आहेत.
- **1.महाबळेश्वरची स्ट्रॉबेरी 2. नाशिकची द्राक्ष 3.नागपुरची संत्री 4.लासलगाव चा कांदा 5.जळगावचे भरीत वांगी 6.सासवडचे अंजीर 7.सोलापूर डाळिंब 8.सांगलीचा बेदाना 9.जालन्याची मोसंबी 10.बीडचे सिताफळ 11.वेंगुर्ल्याचा काजू 12. घोलवड चे चिकू 13.जळगावची केळी 14.मराठवाडा केशर आंबा 15.कोकणचा हापूस आंबा 16.सांगलीची हळद 17.साताऱ्याचा वाघ्या घेवडा 18.रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग ची कोकम 19.भिवापूर ची मिरची 20.वायगाव ची हळद**

भौगोलिक चिन्हांकित उत्पादनासाठी अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी करण्याची कार्यपद्धती

- भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणी कार्यालयामार्फत ज्या पिकांना भौगोलिक चिन्हकणाचा दर्जा प्राप्त झाला आहे त्या पिकाच्या भौगोलिक क्षेत्रातील संबंधित पिकाच्या उत्पादन करणाऱ्या शेतकऱ्यांना अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी करता येते.

अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी करण्याकरता कोण कोणत्या कागदपत्रांची पूर्तता

- भौगोलिक चिन्हांकित पिकाकरिता अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी करण्याकरिता GI- 3A मध्ये अर्ज करणे आवश्यक.
- अर्जासोबत सातबारा ची स्वय साक्षांकित प्रत तसेच सदर पिकाची ट्रॅसिअबिलिटी नेट अंतर्गत नोंदणी केली असल्यास नोंदणी ची प्रत
- भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणीकृत कार्यक्षेत्रातील पिकाचे उत्पादक असल्याचे व त्या दर्जाचे उत्पादन करण्या नसल्याबाबतचे शेतकऱ्याचे हमीपत्र
- त्या संस्थेच्या नावाने ज्या पिकाकरिता भौगोलिक चिन्हांकन प्रमाणपत्र प्राप्त झालेले आहे त्या संस्थेचे संबंधित शेतकऱ्यांच्या नावाने अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी करण्याकरिता शिफारस पत्र
- अधिकृत वापर करता नोंदणी करण्यासाठी निर्धारित केलेली फी डीडी किंवा चेक द्वारे रजिस्टर जिओग्राफिक एल इंडिकेशन चेन्नई यांच्या नावे भरणे आवश्यक.

अर्जात द्यावयाचे डिक्लेरेशन

- भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणीकृत संस्थेचे नाव व मानपत्र क्रमांक तसेच सदर पिकाचे उत्पादन व गुणवत्तेबाबत हमी
- सदर अर्जासोबत दिलेली माहिती एक खरी असल्याबाबतचे आम्ही
- माझ्या चुकीच्या माहितीमुळे माझा अर्ज रद्द झाला किंवा मला मिळालेल्या अधिकृत वापर करता प्रमाणपत्र चुकीच्या माहिती बाबत रद्द झाल्यास माझी काही तक्रार राहणार नाही
- दिनांक ,ठिकाण ,अर्ज कर्त्याची स्वाक्षरी ,इत्यादी तपशील अधिकृत वापर करतात नोंदणी करण्याकरिता विहित केलेल्या अर्जामध्ये संबंधित शेतकऱ्यांनी माहिती देणे आवश्यक आहे.

अधिकृत वापर करता नोंदणी करण्याकरिता अर्ज पाठविण्यासाठी पत्ता

- **रजिस्ट्रार ,**
- **जिऑग्राफिकल इंडिकेशन रजिस्ट्री ऑफिस , इंटलेक्च्युअल प्रोपर्टी इंडिया बिल्डिंग ,जीएसटी रोड चेन्नई, पिन कोड नंबर 6000 32 ,ऑफिस नंबर 44- 22 50 20 92**
- अधिकृत वापर करता नोंदणी करण्यासाठी वेद प्रपत्रातील अर्ज व त्यासोबत निर्धारित केलेली योग्य ती सर्व कागदपत्र जोडून सदरचा प्रस्ताव वर नमूद केलेल्या पत्त्यावर कुरियर किंवा स्पीड पोस्ट द्वारे पाठवावे लागते.

अधिकृत वापर करता प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती

- अधिकृत वापर करता प्रमाणपत्र मिळणे करता अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणी कार्यालयामार्फत अर्जाची यांनी केली जाते ..
- छाननीत काही त्रुटी आढळून आल्यास त्या त्रुटीची पूर्तता करण्याकरिता संबंधित अर्जदार किंवा ज्या संस्थेमार्फत अर्ज प्राप्त झाला आहे त्यांना लेखी कळविण्यात येते .
- छाननीमध्ये जर अर्ज पूर्ण आढळून आल्यास त्या अर्जाची नोंद करून या अर्जात एक युनिक नंबर दिला जातो व त्याची नोंद सदर संस्थेच्या वेबसाईटवर केली जाते.
- सर्वसाधारणपणे अधिकृत वापर करतात नोंदणी प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी सहा ते आठ महिन्याचा कालावधी लागतो .
- अधिकृत वापर करता नोंदणी प्रमाणपत्र दहा वर्षासाठी ज्या शेतकऱ्यांनी अर्ज केलेला आहे त्या शेतकऱ्याच्या नावाने दिला जातो व त्याची नोंद सदर संस्थेच्या वेबसाईटवर नोंद घेतली जाते.

अधिकृत वापर करता नोंदणीचे फायदे

- भौगोलिक चिन्हांकन मानांकित नोंदणीकृत पिकाचे अधिकृत वापर करता म्हणून ओळख होते
- अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी केल्यामुळे जी आय चे लेबल लावून विक्री करता येते तसेच आपल्या पिकाची वैशिष्ट्यपूर्ण गुणधर्माची ओळख निर्माण करून त्याची ग्राहकाला विक्री करण्यास मदत होते
- जी आय चा अधिकृत लोगो वापरून विक्री केल्यामुळे प्रीमियम किंमत मिळण्यास मदत होते
- जीआय मानांकित पिकाची निर्यात दारा मार्फत निर्यात करता येते किंवा स्वतः निर्यात करता येते.

महाराष्ट्र, राज्य कृषी पणन मंडळ योजने

भौगोलिक मानांकन पिकांची नोंदणी करण्याकरिता तसेच नोंदणीकृत भौगोलिक चिन्हांकन पिकाच्या पिकाकरिता अधिकृत वापर करता म्हणून शेतकऱ्यांची नोंदणी करण्याकरिता तसेच त्याची प्रचार व प्रसिद्धी ब्रँडिंग ,विक्री व निर्यातीकरिता महाराष्ट्र, राज्य कृषी पणन मंडळ यांचेमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनेअंतर्गत संबंधित शेतकरी किंवा संबंधित संस्था यांना अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

कृषी निर्यात धोरण

कृषी निर्यात धोरणांतर्गत कृषिमाल निर्यातीला चालना देण्यासाठी भौगोलिक चिन्हांकन पिकाची नोंदणी व अधिकृत वापर करता म्हणून शेतकऱ्यांनी नोंदणी करण्याकरिता कृषी विभाग. महाराष्ट्र राज्य कृषी पणन मंडळ व संबंधित पिकाचे भौगोलिक चिन्हांकन प्राप्त संस्थेच्या समंवयाद्वारे अधिकृत वापर करता नोंदणीचे खास मोहीम राबवून कार्यवाही करण्यात येत आहे त्यास संबंधित पिकाच्या उत्पादक शेतकऱ्यांचे चांगले सहकार्य मिळत आहे

जीआय लेबल लावून निर्यात

सध्या हापूस आंबा घोळवड चिकू, सोलापूर डाळिंब ,सासवड सासवड अंजीर, सांगली वेदना, रत्नागिरी काजू ,जळगाव केळी या पिकाचे उत्पादनाकरिता व विक्री करिता अधिकृत वापर करता म्हणून काही शेतकऱ्यांनी नोंदणी केलेली आहे. तसेच चालू वर्षी कोकणचा हापूस व घोलवडचा चिकू याची जीआय लेबल लावून युनायटेड किंगडम या देशात प्रथमच निर्यात करण्यात आली तसेच जळगावची केळीची ही जीआय लेबल लावून दुबईला निर्यात झाली.

भौगोलिक चिन्हांकनच्या अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी

भौगोलिक चिन्हांकनच्या वापरामुळे निर्यातीमध्ये अधिक प्रीमियम किंमत मिळत आहे. त्याचा फायदा जीआय मानांकित अधिकृत वापर करता शेतकऱ्यांना होत आहे तरी सर्व जीआय मानांकित पिकाच्या कार्यक्षेत्रातील शेतकऱ्यांनी आपल्या पिकाचे / बागेचे अधिकृत वापर करता म्हणून नोंदणी करून घेणे अत्यंत आवश्यक आहे.

Geographical Indications of Goods (Registration & Protection) Act, 1999 Geographical Indications of Goods (Registration & Protection) Rules, 2002 Form GI 3A

Application for the Registration of an Authorized User [Section 17 (1), Rule 56 (1)] Fee: Rs. 10 [See entry No.3A of the First Schedule]

(1) Name of the Applicant (proposed Authorized user): ______________________________

(2) Address of the applicant ____

(3) Address of service (if different from Above) : ______________________________________

(4) Registered Geographical Indication for which application is made: ___________________

(5) Email id: ____

(6) Phone/mobile number :____

Declaration: (1) I hereby declare that I have enclosed the statement of case and evidence of due service of copy of my application to the registered proprietor (Name of registered proprietor) for_____________, registered as a Geographical Indication.

(2) I also declare that all the above information is true and correct to the best of my knowledge and belief. (3) I undertake that if any of the information is found incorrect or false, my application may be rejected and if already accepted, my registration maybe revoked and my name removed from Part B of the register.

Date:

Geographical Indications of Goods (Registration & Protection) Act, 1999 Geographical Indications of Goods (Registration & Protection) Rules, 2002 Form GI 3B

Application for Renewal of Registration of an Authorized User [Section 18 (2), Rule 60 (1)] Fee: Rs. 10 [See entry No.3(B) of the First Schedule]

(1) Name of the Applicant (Authorized User): ______________________________

(2) Address of the applicant: ____

(3) Address of service if different from above: _____________________________

(4) Registered Geographical Indication for which application is made: ______________

(5) Email id ____

(6) Phone/mobile number :___________________________________ DECLARTION: I

Contact Person

Prashanth Kumar S Bhairappanavar
Senior Examiner of Trade Marks & GI
Geographical Indications Registry
Intellectual Property India Building,
G.S.T. Road, Guindy, Chennai - 600032
Mobile: 09884730438
Tele: 91 44 22502092 / Fax: 91 44 22502090

Fruit and Vegetables farm registration under Traceability net system

Sr. No	Traceability Net	No of Farms registered		% increase in 2020-21	Reamrks
		2019-20	2020-21		
1	Grape net	43390	45392	2002	Open from oct21
2	Mango net	8842	12340	3498	Open from Dec21
3	Anarnet	1262	1518	256	Open
4	Vegnet	1077	1870	713	Open
5	Citrus net	0	1143	1143	Open
6	Betel vine Net	0	1	1	Open
7	Onion Net	0	0	0	Registration facility are not linked
8	Other Fruit crops net	0	0	0	Registration facility are not linked
	Total	5457	62264	7693	

Division wise Farm registration Campaign programme organised through Webinar s

Farm Registration Target for 2021-22 is One Lakh Farmers under Traceability

Comparison regarding export of Major fruit and vegetables from Maharashtra during 2019-20 and 2020-21

Sr. No	Category	2019-20 (April 19 to March20)		2020-21 (April20 to January21 end)	
		Quantity (Mt)	Value (Corer)	Quantity (Mt)	Value (corer)
1	Floriculture	1433	116	1085	101
2	Fruit & veg seeds	1665	269	2333	204
3	Grape	187672	2160	195270	2250
4	Pomegranate	65661	553	45750	319
5	Banana	121279	441	117137	313
6	Orange	78441	221	116470	340
7	Mango	29854	306	16285	189
8	Processed Fruits	65223	647	101743	965
9	Onion	997654	916	1196928	1913
10	Tomato	67358	187	62993	205
11	Green chilli	39369	239	34370	229
12	Processed Vegetable	71038	795	66379	777
	Total	1726647	6850	1956743	7805

Training Conducted through Webinar for promotion of export of Fruit and Vegetables during 2020-21 season for Farmers and

Subject	Rameti Pune	Rameti Amt	Rameti Nasik	Rameti Khopoli	Rameti Abd	Rameti Nagpur	Rameti Kolh	Vanamati Nagpur	Agri You Tube	Door Darshan	Other GI	Total
Grape	2	-	3	-	1	-	1	-	-			7
Mango	1	-	1	3	1	-	1	-	-			7
Pome	1	2	1	-	2	-	-	-	-			6
Veg	1	2	1	1	2	2	1	1	-	-		11
Banana	1	-	-	-			2	-	-	-		3
Citrus	1	2	-	-	1	2	-	1	-	-		6
You Tube	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-		2
Phone in Prog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2		2
GI Webinar	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	18	20
Pest Free web											2	2
Branding &Packing	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Stateholder											3	3
Total	9	6	6	5	8	4	5	2	2	2	23	71

Authorised Users Registration campaign programme conducted during 2020-21

Sr. No	District	Date	No of Training	Farmer attended	Application received for AU
A	**Pomegranate GI product Authorised Users Programme**				
1	Malsirus Taluka	21-1-21	2	224	224
2	Sangola Taluka	28-1-21	2	242	242
3	Phanderpur Taluka	16-2-21	2	265	265
4	Mada	17-2-21	1	168	168
5	Mohol	17-2-21	1	107	107
	Total Solapur		**8**	**1006**	**1006**
B	**Fig GI product Authorised Users Programme**				
	Saswad Taluka	23-2-21	2	440	440
	Total Pune		**2**	**440**	**440**

GI Authorise Users Registrations Programme Photograph in solapur district

डाळिंब उत्पादक शेतकऱ्यांनी विक्रीसाठी भौगोलिक मानांकनाचा फायदा घ्यावा : गोविंद हांडे

सोलापूर डाळींब जिआय मानांकन प्रचार प्रसिद्धीसाठी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन

मोडनिंब, दि. १८ (प्रतिनिधी) – माढा तालुक्यातील डाळिंब उत्पादक शेतकऱ्यांनी अनार नेट वर स्वतःकडे डाळिंब पिक असल्याचे रजिस्ट्रेशन करावे , आपल्या जिल्ह्यातिल डाळिंब या फळ पिकास भौगोलिक मानांकन (जि आय) मिळाले आहे त्याचा निर्यातीचे दृष्टिकोनातून आर्थिक फायदा करुन घ्यावा, त्यासाठी आपले स्वतःचे डाळिंब पिकाचे क्षेत्र चीन्हाकान करून घ्यावे . अनारनेट मधे नोंदणी करावी.त्याचबरोबर विविध फळभाज्या पिकाचे ही अपेडा मार्गदर्शक सूचनेनुसार भाजीपाला नेट वर जाऊन नाव नोंदणी करावी ही नावनोंदणी करणेसाठी कोणत्याही प्रकारची फी नसून अधिक माहितीसाठी आपले गावातील कृषी अधिकारी यांचे मार्गदर्शन घ्यावे असे आवाहन महाराष्ट्र राज्य क्रुषी विभागाचे तांत्रिक सल्लागार गोविंद हांडे यांनी केले. ते अरण येथे महाराष्ट्र राज्य क्रुषी विभाग माढा , अखिल महाराष्ट्र डाळिंब उत्पादक संशोधन संघ व पणन मंडळ पुणे यांच्या संयुक्तविद्यमाने सोलापूर डाळिंब जिआय मानांकन प्रचार व प्रसिद्धीसाठी आयोजित कार्यक्रम प्रसंगी शेतकरी मार्गदर्शन कार्यक्रमात बोलत होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी उपविभागीय क्रुषी अधिकारी रवींद्र कांबळे होते. यावेळी क्रुषी व्यवसाय पणन तज्ञ आदित्य माने यांनी महाराष्ट्र पणन मंडळाच्या विविध योजनांची माहिती यावेळी शेतकऱ्यांना दिली.तसेच

यावेळी भारत आबा शिंदे,शिवाजी कांबळे,प्रा.प्रशांत कुंभार यांनी या भागातील डाळिंब उत्पादन,विक्री बाबतीत व डाळिंब हे सोलापूर जिल्ह्यातील प्रमुख पिक असल्याने उत्पादन करताना शेतकऱ्याना येणाऱ्या विविध समस्या मांडल्या. रवींद्र कांबळे यांनी डाळिंब विक्रीसाठी शासनाच्या विविध योजनाची शेतकऱ्यांना माहिती दिली. या कार्यक्रमास जिल्हा परिषद सदस्य भारत आबा शिंदे,माजी समाज कल्याण सभापती शिवाजी कांबळे,अॅड विजय शिंदे,डाळिंब मार्गदर्शक प्रा. प्रशांत कुंभार, डाळिंब उत्पादक संघाचे बाळासाहेब देशमुख,आदित्य माने,प्रताप काटे, विठ्ठल कवठे,संजय पाटील,हरिदास थोरात,प्रशांत डोंगरे,सुर्यभान जाधव , ,उत्कर्ष देशमुख भाऊसाहेब काटे हे उपस्थित होते. या कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन क्रुषी सहाय्यक अनिल फरतडे यांनी केले. तर आभार हरिदास थोरात यांनी मानले. कार्यक्रम यशस्वी होण्यासाठी मोडनिंब क्रुषी मंडलचे विठ्ठल कवठे,संजय पाटील ,लक्ष्मण गायकवाड यांच्या सह सर्व पदाधिकारी यांनी परिश्रम घेतले.

महाराष्ट्रातून मोठ्या फळांची आणि भाजीपाल्यांची २०२०-२१ मध्ये निर्यात

बागायती पिके	2020-21	
	प्रमाण मेट्रिक टन	मूल्य कोटी
द्राक्ष	195270	2250
डाळिंब	45750	319
केळी	117137	313
Orange	116470	340
आंबा	16285	189
प्रक्रिया केलेले फळ	101743	965
कांदा	1196928	1913
टोमॅटो	62993	205
हिरवी मिरची	34370	229
प्रक्रिया केलेल्या भाज्या	66379	777
एकूण	1956743	7805

दुबईमध्ये जीआय-प्रमाणित जळगाव केळीची निर्यात

कोकण हापूस जीआय-प्रमाणित आंबा युनायटेड किंगडमला निर्यात

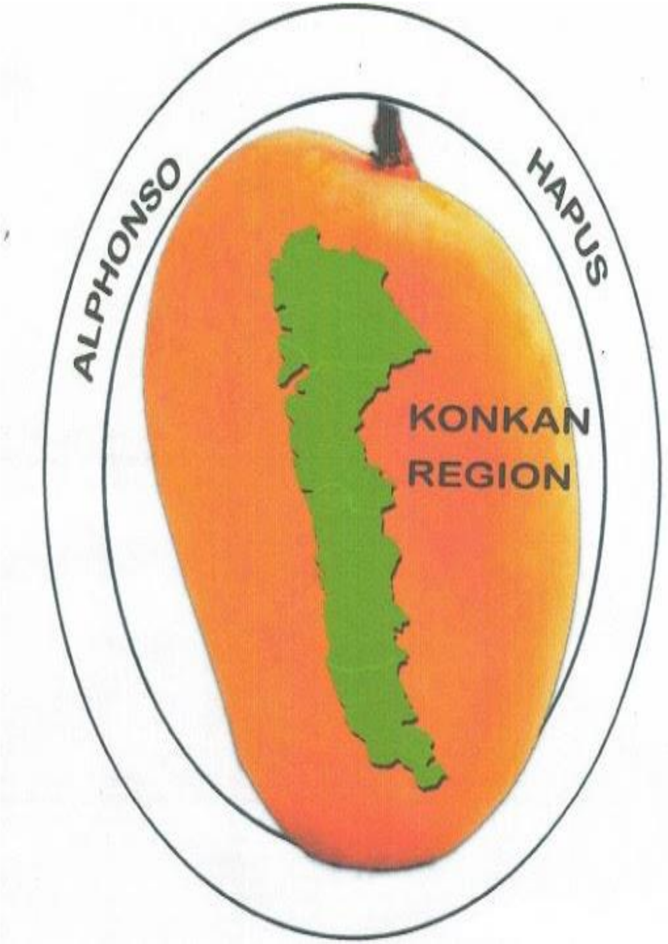

घोलवडचा चिकू याची जीआय लेबल लावून युनायटेड किंगडम या देशात प्रथमच निर्यात करण्यात आली

#GirKesar Mango is the well-known #mango variety of #Gujarat particularly #Junagadh region. The variety was named #Kesar on bases of #saffron color of the #fruit pulp. #AatmaNirbharBharat #Vocal4GI #Agriculture

Export of Solapur Pomegranate GI Brand in 2021 ?

SOLAPUR POMEGRANATE

॥ दाडिमं भक्षयेत् आरोग्यं वर्धयेत् ॥

धन्यवाद